

PROLETARER I ALLE LAND FOREN DERE

GNISTEN

Nr. 3 1976 Organ for Kommunistisk Universitetslag 4. årg

JØTUL-STREIKEN FØRTE FRAM TIL SEIER

Jøtul-arbeiderne har ved sin egen kamp fått sine viktigste krav igjen: erstatning til den usaklig oppsagte arbeideren samt fjerning av den totalt uakseptable driftsbestyreren. Dette kan få det til å se ut som om det i denne kampen har dreid seg om forhold som er spesielle for denne bedriften, et kort tilbakeblikk vil imidlertid gjøre det klart at det har dreid seg om en konflikt hvor almene forhold av betydning for hele arbeid-erkllassens kamp er blitt trukket inn. Dette er ikke det minste overraskende, det samme har vært tilfelle i alle de viktige streikekampene som har funnet sted de senere årene. At konflikten fikk den løsningen den fikk og at bedriftsledelsen slapp unna den avgjørende konflikten ved at driftsbestyreren sa opp sin stilling, må ikke få skjule dette. Avslutningen på streiken gjør det tvert imot ennå mer nødvendig å peke på dette.

Streiken var nok en bekreftelse på at det idag bare finnes en organisasjonsform som er istand til å bringe arbeiderklassen seier i en konfrontasjon med kapitalen, nemlig å sette det faglige apparatet til side og velge en selvstendig streikekomite. Bare på den måten kan man i dag ha håp om å sikre at de streikende selv kan beholde det politiske initiativ i konflikten. Det er typisk at de forsøk som hele tiden ble gjort for å undergrave streiken nettopp rettet seg mot organisasjonsformen, den selvstendige organisering av streiken. AKP's parole "Bare streik nytter" er derfor utilstrekkelig, for det tillitsmannssjikt som opererer i slike situasjoner som Jøtulstreiken, kan godt i og for seg tenke seg å bruke proteststreiker som middel i sine forsøk på å overta den politiske kontroll. Det de er ute etter er å ramme den selvstendige steikeorganisering, når den gjennomføres konsekvent er det at situasjonen kommer ut av kontroll for apparatet. Når AKP heller ikke gjennomskuer dobbeltspillet med den planlagte streiken i Oslo, men gir den uforbeholdent støtte, viser det at de til tross for sin støtte til ulovlige streiker, forblir knyttet til en legalistisk oppfatning.

Noe av det aller mest positive ved streiken er derfor at man beholdt det politiske initiativet etter de mislykkede forhandlingene, og at streikekomiteen da på ny trådte i aksjon.

Det er også viktig å merke seg at streiken var en manifestasjon av internasjonal solidaritet i arbeiderklassen.

Et annet resultat av den selvstendig gjennomførte streikekamp på tvers av apparatet og borgerlig lovverk, kom klart til uttrykk i denne konflikten. Arbeidsretten blir nå mer og mer et ubrukelig redskap for kapitalen i kampen mot arbeiderne.

Det er den konsekvente neglisjering av denne klassesdomstolen gjennom flere års streikekamper som nå begynner å gi helt klare resultater. I denne saka sies det rett ut fra MVL at de ikke vil stille arbeiderne for arbeidsretten fordi dette utelukkende vil virke som en politisk provokasjon og bare gi grunnlag for et intensivt støttearbeid.

holdet i de krava som man hevder å kjempe for. Det generelle formål er å få konfliktløsningen inn i såkalte normale former, og det er bare dette bestemte tillitsmannssjiktet som kan håpe på å oppnå dette ved å pretendere å selv overta ledelsen av arbeiderenes kamp.

I en konflikt av den typen som vi har sett på Jøtul har det også vist seg at de høyere nivåer i fagbevegelsen, som f.eks. forbundsstyret, er spilt utover sidelinja. De har ikke lenger noen mulighet til på egen hånd å demme opp for arbeidernes kamp. I en slik situasjon vil det dermed aktiviseres et nytt nivå innen fagbevegelsen som kan lokaliseres til klubbformann-nivå, og som utøver en funksjon som nettopp må klassifiseres som venstre-sosialdemokratisk. Denne funksjonen konsentrert om virksomheten særlig til Christiansen og Fiskerud har vært eksepsjonelt klar i denne konflikten. Deres virksomhet er venstre-sosialdemokratisk nettopp i det at de utfører sosialdemokratiets generelle funksjon, å stoppe arbeiderklassens kamp mot kapitalen under dekke av å ville kjempe gjennom de krav som arbeiderne fremmer. Vi har tidligere påvist at de under streikens første faser aktivt bekjempet den og søkte å utmanøvrere streikekomiteen. Da dette ikke lyktes og det oppsto en opinion til støtte for de streikende rundt på arbeidsplassene, forandret de taktikk og prøvde å utmanøvrere streikekomiteen ved selv å overta ledelsen. Felles for begge faser er det forholdet vi har vært inne på tidligere: det dreier seg om er først og fremst å komme den selvstendige organiseringen til livs. Når først dette er skjedd vil man lett kunne dempe det politiske inn-

Den generelle venstre-sosialdemokratiske linja som de står for kommer særlig klart fram i de to be- givenhetene under streiken. Den første var initiativet overfor regjering- en da forhandlingene ble brutt. Dette er selvsagt ikke noe annet enn generell sosialdemokratisk ideologi påhengt noen radikale fraser. Den borgerlige staten skal trekkes inn som konfliktløser i en kamp mellom arbeid og kapital, den skal tukte en en spesielt irrasjonell enkeltkapitalist. Det andre var den bebudede streiken i Jern og Met. i Oslo. Det dreier seg her helt opplagt om et press nedenfra på enkelte bedrifter som man måtte ta hensyn til, men som samtidig ble brukt til å kunne overta ledelsen for streiken ved å skulle organisere det politiske støtte- arbeidet i fagbevegelsen. Dette er nettopp den samme taktikken som ble anvendt ved lock-out trusselen i heis- montørkonflikten, hvor proteststreik- ene mot lock-out skulle føre kamp- ledelsen over på det etablerte appa- rats hender. Det er nettopp denne tvetydigheten som AKP ikke ser, og som klart viser at de selv ikke for- står betydningen av den kampformen de i dette tilfelle selv gir sin støtte til. Det er grunn til å merke seg at tillitsmennene i Oslo-avdelingen kun støttet streik på de bedriftene der dette tvang seg fram. På de andre stedene gjorde de ingen ting for å skape en bevegelse, tvert imot sab-

oterte de her det vedtaket om streik de selv hadde fattet og gikk imot arbeidsnedleggning. Det sier seg selv på denne bakgrunn at SV ikke kommer det grann bedre ut av det hele enn AKP. Det venstristiske USV fyller sin rolle i det hele ikke ved en helt umiddelbar oppslutning om Christian- sen & Co. men ved en ideologisering av selve initiativet. For disse kret- sene oppstår streikens politisering i det øyeblikk tillitsmannssjiktet trer i aksjon og særlig ved å trekke inn re- gjeringa. Dette gir USV anledning til å hoste opp sine teorier om stats- overtagelse og arbeidermedbestem- melse i produksjonsprosessen. Mer eklatant kan det politiske innholdet i streiken ikke settes på hodet. Det som her oppfattes som politisering og ut- øvelse av arbeidermakt er nettopp forsøkene på avpolitisere klassekon- flikten og hindre den eneste mulige form for en selvstendig og nettopp klassemessig organisering av streiken.

På den måten har begge grupper- ingene, AKP og SV ved sin politikk indirekte vist til det som nettopp er sakens kjerne og viktige politiske innhold. Under forhold hvor økonomi og politikk blir så nært knyttet sam- men som i imperialismen, hvor kon- trollen over arbeiderklassen bare kan søkes sikret ved inkorporering av fag- bevegelsen og hvor korporativisering- en er nødvendig for å prøve å styre økonomien, under nettopp slike for- hold er det bare en vei å gå for ar- beiderklassen: selvstendig organisering på tvers av apparatet også på de lavere nivåer og en tilsvarende tilsidesetting av det borgerlige lovverk.

Begge deler ble gjort i Jøtul- streiken, derfor er den en ny bekref- telse blant stadig flere på at den linja som her er trukket opp er den eneste som gir mulighet for seier.

DEBATTEN

OM KINA
OG SOVJET
FORTSETTER

se side 4

— i selvsportikk som er K til Fiskerud gårdsdager utspill fra Jøtularbeiderne Fiskerud er klubbformann på ASEA-Per Kure og er nestformann i Oslo Jern- og Metallarbeiderforening.

Jøtul-konflikten:

— 'Gissel-politikk' å kreve garantier

Kjell Fiskerud til Jøtul-arbeiderne:

- Avblås streiken og forsøk forhandlinger

Streikevakter

1. MAI TRONDHEIM

KUL/KA ARRANGERER ÅPENT MØTE 1. MAI OM KVELDEN PÅ TRUBADOUR RESTAURANT HOVEDTALE VED REPRESENTANT FOR KOMMUNISTISK ARBEIDERFORBUND

Slik lød overskriften foran en analyse av SV i "Gnisten" nr.1 1974, og flere progressive oppfattet dette som en drøy påstand. Særlig falt det mange studenter tungt for brystet at vi stempet "arbeiderlederen" Kalheim som klasseforræder etter hans opptreden under NORGAS-streiken (som han bidro til å knekke sammen med deler av den samme "jernringen" av klubb-tillitsmenn som er i aktivitet i dag).

Men hvilken betegnelse er mer dekkende? Fagforeningsreformistene ser sin oppgave - i dag som f. eks. i mellomkrigstidas Tyskland - i å forsvare det samfunnet de gjennom fagforeningsapparatet har forpliktet seg til å forbedre. Streik er for dem ikke utslag av klassekamp men "vekkere" for borgerskapet på felter der kapitalistene har forsømt sitt samfunnsansvar. I kampsituasjoner slår de ned på arbeiderne når de på sin side "går over streken". Hva de vil gjøre i revolusjonsøyeblikket, kan noen og enhver tenke seg til.

SV's faglige kadre (som er og blir grunnstammen i organisasjonen) kommer til å fortsette å svikte arbeiderklassen så lenge kapitalen består. Det nytter ikke lenger å avfeie f. eks. Verdal-streiken i 1973. Kalheim i NORGAS-konflikten, Galgerud i heismontørstreiken - eller nå Fiskerud og Gunnar Nilsen i "jernringen" som "tilfeldighet er"! All erfaring viser tvert om at jo viktigere en arbeidskonflikt er, jo mer den truer den bestående orden, desto klarere viser SV sitt sanne ansikt. Det som i høyden er lunken støtte i "små konflikter", utvikler seg ubønnhørlig til direkte klassesvik under større konfrontasjoner.

HANS EBBING OM KJELL FISKERUD

Men Kjell Fiskerud er ikke (lenger) medlem av SV, vil vel noen peke på. Poenget er at han stadig er den kanskje mest typiske representant for den gruppe tillitsmenn på lavere nivåer i fagbevegelsen som utgjør

LENIN OM STREIK:

"Under normale, fredelige forhold utfører arbeideren sitt arbeid uten å kny, motsier ikke arbeidsgiveren eller diskuterer sine vilkår. Under en streik setter han fram sine krav med høy røst - han minner arbeidsgiverne om deres overgrep, han krever sin rett, han tenker ikke bare på seg selv og sin lønn, han tenker på alle sine kamerater som har lagt ned arbeidet sammen med ham og som reiser seg for arbeidernes sak uten å frykte hva det kan koste. (...) Det er ofte slik at når det bryter ut en streik på en bedrift, følger det streiker på et stort antall andre bedrifter. Hvor stor moralsk betydning streiker har, ser en av den virkning de har på arbeiderne - når de ser at deres kamerater har opphørt å være slaver og, om enn bare for en kort tid, blitt mennesker på samme måte som de rike. Hver streik fører med seg i sitt kjølvann tanker om sosialisme blant arbeiderne, tanker om hele arbeiderklassens kamp for å frigjøre seg fra kapitalens undertrykkelse."

«SV — kapitalens siste skanse»

stammen i SV's basis av faglige kadre. Og det er også "leninistene" i SV fullstendig klar over. Forhenværende KAG-er Hans Ebbing treffer spikeren på hodet:

"I denne sammenheng (i dialektikken mellom politisk bevegelse og dens organisatoriske former") blir nettopp "typen Fiskerud" og andre uunnværlig for det som skjer".

Ja, det skal være sikkert, at de ikke bare er viktige, men faktisk uunnværlige - for borgerskapet! Og i denne sammenheng fyller også Ebbing og hans likesinnede sin funksjon: når det gjelder å sikre oppslutningen om reformismen f. eks. ved universitetene.

KAG-retningen har aldri villet innse at legalismen og reformismen inngår i en helstøpt ideologi som finner sine spesifikke organisatoriske uttrykk i alle land. Denne retningens "leninisme" må være noe av det mest latterlige som har vært lansert på "venstresida" de siste åra. Hva slags "leninisme" - eller "marxisme" - er det, som ser som sin oppgave å gå i allianse med den type politikere som beviser gjennom sin praksis nødvendigheten av Lenins partimodell, nemlig de som må bekjempes konsekvent av et kommunistisk sentrum i arbeiderklassen?

"NY TID" PÅ CHRISTIANSENS LINJE

Det offisielle SV er da også fullt på det rene med hva slags politikk de må kjøre ut i den aktuelle situasjonen.

Først minner vi om NKP's opptreden - dette partiet som i tillegg til Ebbing-fløyen representerte SV-samlingens eneste "marxistiske", "kommunistiske" og "leninistiske" innslag. Hva presterer "Friheten" mens Jøtul-arbeiderne presses på det hardeste av borgerskapets massive propagandaoftensiv for å få dem til å gjenoppta arbeidet? Å bringe et intervju med Svein Christiansen, der denne - uten motforestillinger - riktig får boltre seg i et helsides forsvar for Avd.1's opptreden i denne saken.

Klarere er det ikke mulig å illustrere revisjonismens frivillige innordning under høyresosialdemokratiet!

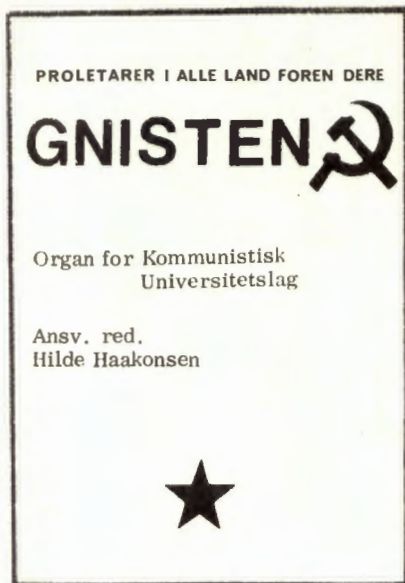
Og hva med resten av SV? Etter ukers taushet strammer Ny Tid seg opp til moralsk fortørnelse over en bedriftsledelse som bryter hovedavtalen. Avisas leder er faktisk viet en arbeidskamp. Det man er mest opptatt av, er imidlertid en sørgelig "splittelse" blant de streikende. AKP har sitt syn - avdelingsstyret i J&M har et annet. SV's linje er imidlertid "klar og utvetydig": "Vår politikk er at det er arbeiderne sjøl som skal føre kampen og bestemme sin kampstrategi!"

I visse tilfeller forbeholder imidlertid SV seg retten til å mene noe, dersom arbeiderne selv er altfor uenige innbyrdes (og, som antydnet ovenfor: man kan kanskje vente at det vil oppstå en viss "uenighet" rundt om på arbeidsplassene framover - i takt med at klassekampen skjerpes).

Kravene burde vært innfridd, mener lederskribenten og minner om Christiansen/Fiskeruds 18000 jernarbeidere i Oslo" som kunne la seg mobilisere til støtte for en "rettferdig kamp". Men - og det er Arbeiderbladets og Ny Tid's felles, store "men" i denne saken: "Når det er sagt - må det imidlertid legges til at det tilbud Oslo's jernarbeidere (!!) kom med til de streikende tirsdag burde kunne godtas. Når ledende jern-tillitsmenn går ut og lover full støtte til videre streik dersom ikke kravene blir innfridd etter 24 timers forhandlinger, er ikke dette tomme ord!"

Til slutt advares det mot "streikeromantikere i AKP! De må "besinne seg".

Til progressive SV-ere sier vi - nok en gang: Dere bør besinne dere litt! Hvert nytt "uhell" fra organisasjonens side er et skritt bort fra sosialismen. Revolusjonen befinner seg ikke i en blå framtid, hvert trinn har betydning! Hvor lenge har dere tenkt å "erfare" reformismens klassekarakter på norske arbeideres bekostning? Gjør opp med reformismen og fagforeningslegalismen i dag - bryt med SV!

Organ for Kommunistisk
Universitetslag

Ansv. red.
Hilde Haakonsen

Gnisten er utgitt med støtte fra
Kulturstyret i Samskipnaden

kom likevel stalinismekritikken til å fungere som en røykskjerm for denne gruppa, som hindret den i å nå fram til en klasseanalyse av AKP. Og det er det viktige- utformingen og konsentrasjonen om et slikt stalinismebegrep ble skjebnessvanger for hele gruppas utvikling som bidro til dens manglende evne til politisk analyse og dermed totale oppsluking av SV.

Det som til å begynne med kan ha sett ut som en tilfeldig teoretisk utilstrekkelighet, ble etter hvert funksjonelt. Det vil si at stalinisme-begrepet fungerte som ideologi.

KAG/B kunne ikke gi en klasseanalyse av AKP, fordi en slik analyse i så avgjørende grad ville ha rammet SV, og stalinisme-begrepet hjalp nettopp til å gjøre det unødvendigt-synelatende. Fordi oppfatningen av AKP som en stalinistisk organisasjon, som en viderefører av den såkalte Kominterntradisjonen kunne man skjule at AKP primært var et uttrykk for småborgerinteresser i mellomlagene og i alle fall i intensjonen i arbeiderklassen. Og det var nød-

I det hele synes det klart i disse skriftene at uttrykket anvendes - slik det allerede var tilfelle i dets første anvendelse på AKP - som en betegnelse på en form for politisk praksis som omfatter en rekke forskjellige kjennetegn, men som alle i stor grad synes å være av organisatorisk art. Dette dreier seg om en tilside-settelse av demokratiet, byråkratisering brudd i den levende forbindelse parti/masser, en autoritær oppheving av den teoretiske debatten. Den oppfattes som identisk med reformisme og revisjonisme, en stalinistisk organisasjon har oppgitt pr.def. de revolusjonære målsetninger. Skulle det være mulig å utskille en slik spesifikk form for organisatorisk og almen politisk praksis er dette bare mulig ved å tilbakeføre den til et bestemt klassegrunnlag, til avgjørende likhetspunkter i klassegrunnlag mellom de organisasjoner som kalles for stalinistiske i forskjellige land, til avgjørende fellestrekk ved klassekreftene i forskjellige land over bestemte tidsperioder. I antologien "Stalinismen" side 18-22 gis en oversikt over hvilke grupper som skal være stalinistiske.

En slik klassifisering som den nevnte ovenfor forklarer ikke noe som helst. Artikkelforfatterne gjør ikke noe forsøk på å tilbake føre de - proklamerte - fellestrekk ved disse organisasjonene - til et felles klassegrunnlag som er det eneste mulige grunnlag for å begrunne eksistensen av en enhetlig form for politisk praksis som skal kunne fungere som et marxistisk analyseredskap. Tvertimot foregår alt på det sosialpsykologiske nivå. Typisk er følgende formulering: "Problemet med "det riktige klassestandpunktet" er selvsagt større jo fjernere en står sosialt fra arbeiderklassen. Et standpunkt for Stalin har liksom noe "ur-proletært" ved seg, i en students øyne. Avstanden til arbeiderklassen "kompenseres" med et desto kraftigere klassestandpunkt. Den stalinistiske tradisjonen i AKP-(m-l) er defor delvis betinget av objektive forhold i den norske samfunnsformasjon og har ulike forutsetninger fra pro-Stalinstandpunktet i KA. Det sosiale grunnlaget i AKP(m-l) er like overveiende ikke-proletært som det er overveiende proletært i KA." (side 23). Umiddel-

TRUSSELEN FRA ØST - ELLER: SV's begrep om en Stalin-tradisjon

Uttrykkene Stalin-tradisjon og Komintern-tradisjon spiller i dag en vesentlig rolle i enkelte SV-kretser for å beskrive andre politiske grupperinger i Norge. De brukes for å gi et enhetlig preg til alle organisasjoner som SV-Kontrast-gruppa ønsker å konfrontere seg med, det gjelder så vel KA og KUL som AKP. Disse organisasjonene skal ha en organisasjonspraksis som er hentet fra SUKP i Stalins tid og de representerer forskjellige faser i Kominterns politikk i 20 og 30-åra. Mer pretensiose personligheter i disse kretsene pleier å kommentere disse pretenderte gjentakelser av historien med Marx ord om at historien gjentar seg første gang som tragedie andre gang som komedie. Vi skal vise at det snarere er SV's stadige gjentakelse av dette som er komisk.

Begrepet om en Stalin- eller Komintern-tradisjon oppsto første gang i norsk politikk som en reaksjon på det religions-psykologiske fenomen som i ML-bevegelsen het "spørsmålet om Stalin", og som vi ikke skal utsette leserne for her. Stalin-tradisjon-tradisjonen går tilbake til KAG/B's oppståing og første kritikk av MLG/ACP. I denne opprinnelige kritikken ble prinsippene for indre demokrati og ledelse, forholdet til teori etc. i MLG/ACP smeltet sammen til et begrep om stalinisme.

I KUL hadde vi fra første stund framholdt overfor KAG/B at vi anså deres kritikk av m-l-bevegelsen for å ha tatt fatt på et helt forkjørt sted, fra et feilaktig utgangspunkt. I vår analyse gikk vi tilbake til en klasseanalyse av AKP, og oppfattet derfor deres måte å forholde seg til Stalin-perioden og de øvrige trekk ved organisasjonspraksisen utfra at organisasjonen var et utslag innen mellomlagene av småborgerlige klasseinteresser som også prøvde å utnytte arbeiderklassen for disse. Vi fant det derfor både utilstrekkelig og feilaktig å analysere den politiske bevegelse i Norge og internasjonalt etter mønsteret stalinistisk/antistalinistisk.

Om stalinistikk for KAG/B sikkert inneholdt imperisjonistisk, en rekke riktige iakttagelser og observasjoner på det fenomenologiske plan

vendig å skjule dette for ellers kunne man ikke ha unngått å måtte innrømme at også SV var et uttrykk for andre klassers borgerlige og småborgerlige interesser i arbeiderklassen.

KAG/B's utvikling som frittstående smågruppe var sikkert nødvendig, men stalinismebegrepet var utvilsomt katalysator for gruppas utvikling inn i SV. I dette strukturelle element overensstemmer nettopp SV og AKP. Oppsummerende kan vi altså si at ved at stalinismekritikk erstattet klasseanalyse av AKP kunne man overse klasseinnholdet av SV. Vi i KUL hadde derimot allerede lært å gjennomføre klasseanalyser hvor politiske gruppers funksjon av å representere en bestemt classes interesser i andre klasser, i dette tilfelle arbeiderklassen, var et viktig begrep.

For å vende tilbake til utgangspunktet. AKP's "Spørsmålet om Stalin" og teorien om stalinismekritikken, slik den i dag presenteres av SV-sjikt, er komplementære motsetninger, de beveger seg på det samme plan, de er småborgerlige gruppers inadekvate reaksjoner på kommunismen. De er komplementære motsigelser på samme måte som SV/ACP er det, som andre klasseinteressers utnyttelse av sosialismen til ikke-revolusjonære formål. På samme måte korresponderer det voluntaristiske og teorifjendtlige i AKP's problemstilling helt til den gruppas eksistens som rabiat mellomlagsbevegelse, mens stalinismekritikken i SV har det innslag av vitenskapelig seriøsitet som er nødvendig for dens funksjon som uttrykk for en gruppe som igjen skal fungere som en teoretisk garnityr for en adekvat reformisme i arbeiderklassen selv, en adekvatethet som det synes allerede hører fortiden til.

Vi skal prøve å utdype denne kritikken ved å se på hvordan begrepet anvendes innen stalinist-kritiske skrifter som tidligere KAG/B-analyser og gruppas antologi "Stalinisme". Det er her grunnlaget for hele teorien legges. Vi holder oss derfor til utgangspunktet (Overein og Ebbing) og overser den stadige etterplapring man finner i Kontrast.

Innen en stalinistisk tradisjon i Norge kan man tydeligvis regne NKP som i likhet med SUKP har foretatt et bare byråkratisk brudd med stalinismen og som følgelig er en forlenging av denne tradisjonen videre. AKP hvis holdning til spørsmålet skal bunne i et voluntaristisk uttrykk for mellomlagsforhold til arbeiderklassen og endelig KA (underforstått KUL) som skal prøve å definere det revolusjonære grunnlag for sin politikk ved "en identifikasjon med Stalin". Jeg tror for såvidt vi kan bli stående ved denne oppramsingen fordi de offisielle utenlandske kommunistpartier neppe på den teoretiske og politiske plan, skiller seg vesentlig fra NKP. Forskjellen i størrelse og betydning er proporsjonal i de fleste tilfeller med sosialdemokratiet, der hvor et statsbærende sosialdemokrati ikke har overtatt for et økende eller i alle fall truende borgerlig kaos, spiller disse kommunistpartiene, uavhengig av regjeringsposisjon sin rolle som pasifiserer av massene.

bare utslag av mellomlagsbevissthet brukes her først som identisk med objektive klasseforhold som så igjen kan tilsløres. Og man rår her heller ikke over noe apparat til å foreta en slik klasseanalyse. Den eneste divergens av klassemessighet som artikkelen her kjenner er begrepet "sosialt grunnlag" som jeg allerede har vært inne på, er dette utilstrekkelig for en analyse fordi enkelte klassers forståelse nettopp, setter seg organisatorisk igjennom i andre klasser.

Jeg vil igjen hevde at en slik analyse er ugjenomførbar for forfatterne av dette skrift fordi det vil være umiddelbart avslørende for SV som helhet. Ikke bare NKP ville da være stalinistisk. Når en slik bakgrunn mangler, er en analyse i marxistisk forstand i realiteten umulig for en analyse av politiske strømninger og organisasjoner er i siste instans en analyse av deres klassemessige grunnlag.

forts. siste side

Lieber in einem deutschen Zuchthaus als in Sowjetrußland als Arbeiter!

So urteilt nach seiner Flucht aus Rußland der Kommunist Georg Schubert, der seinerzeit wegen eines politischen Mordes in Röntgenal-Berlin steckbrieflich verfolgt, nach Rußland entkam, und in Deutschland eine schwere Zuchthausstrafe zu gewärtigen hat, über das kommunistische Paradies Arbeiter schafft mit uns ein deutsches Arbeiterparadies!

Wählt SPD, Liste 2

Sosialdemokratisk valgkampplakat fra 20-årene. Her ser vi klart hvordan sosialdemokratiet som et ledd i sin politikk identifiserte nazister og kommunister.

DEBATT - SAMLING

Enkelte KUL-symatisører og andre Gnisten-lesere har forholdt seg uforstående til diskusjonen om Kinas utenrikspolitikk og Sovjet-unionens karakter i Gnisten nr. 2-1976. Redaksjonen mente i tilstrekkelig grad å ha klarlagt premissene for denne debatten, gjennom angjeldende nummers redaksjons-kommentar. For nok en gang å gjøre det klart vil vi understreke at premissene selvsagt ikke er en isolert "teoretisk interesse" for utenrikspolitiske stridsspørsmål, men derimot å legge grunnlaget for en reell politisk konsolidering av KUL på landsbasis, noe som vil skje på årsmøtet til våren. Vi mener det er en styrke og ikke en svakhet å kunne føre denne debatten ut i størst mulig grad så ikke bare lagets medlemmer kan ha nytte av den. I dette nummer bringer vi to nye debatt-innlegg, og diskusjonen vil forsette i neste nummer av Gnisten.

KKP's utenrikspolitikk og revolusjonær analyse.

(Hvilken verden er den marxistiske?)

I sitt tilsvarende på den detaljerte kritikken av Kinas utenrikspolitikk i forrige nummer leverer initialene HB et generelt forsvar for samme. Jeg sier generelt da HB på et unntak nær ikke drøfter de eksemplene vi har å holde oss til når det gjelder de konkrete utslagene av KKP's utenrikspolitikk. I stedet refererer han til og forsvarer denne politikken allmenne grunnlag (analysen: "teorien om de tre verdener") samtidig som han på eget grunnlag trekker opp den generelle målsetting KKP handler innenfor i sin utenrikspolitikk. ("Generallinja", som tar sikte på å styrke de internasjonale reservene for proletariatets kamp). Vi har i uttrykkelig grad å gjøre med et forsvar. Slik må vi forstå at de eksempler som kritisk føres i marken mot Kinas utenrikspolitikk i HB's øyne bare er de logiske utslag av en korrekt holdning fra Kinas side. Utslag av en utenrikspolitisk linje som i sitt analysemessige grunnlag og perspektiver så ettertrykkelig er i tråd med marxistisk tradisjon og som i sine konsekvenser faller sammen og harmoniserer med interessene til proletariatet og undertrykte folk verden over. (Med mindre da HB skulle mene at den etter hånden anselige mengde eksempler er uttrykk for "feilgrep" fra Kinas side, dvs. handlinger som ikke harmoniserer med analyse og generallinje, men han nevner ingen slike, og vi må gå ut fra at han heller ikke mener at det har vært tilfelle.) I samme grad som HB's artikkel tar opp de almenne prinsipper bak KKP's utenrikspolitikk, vil denne replikken begrense seg til de samme prinsipper og spesielt den politiske tenkemåten som i disse prinsippene ser et utgangspunkt for utenrikspolitisk strategi som ikke går på tvers av proletariatets interesser, men tvert om supplerer og fremmer kampen for frigjøring i verdensmåletokk.

Men først noen ord om muligheten for sosialismen i ett land og revolusjonene i den tredje verden. Til nå har det ennå ikke forekommet seierrike sosialistiske omveltninger innen framskredne kapitalistiske land. Revolusjonene har foregått i den underutviklede del av verden, noe som har nødvendiggjort en isolasjon mot det imperialistiske systemet for ikke å bli overrent av kapitalismens vareartelleri i oppbygningen av det nye sosiale systemet med industrialisering osv. Samfunnsomveltningene har altså foregått relativt isolert, begrenset av nasjonalstaten. Slik har begrensningen av sosialismen til en-

kelte land framtvunget forsvaret av nasjonalstaten som en nødvendig forsvarsmur for sosialismens utviklingsvilkår innen hvert avgrensede område. Spesielt for den tredje verden er at en slik blokkering mot presset fra imperialismen overhodet er nødvendig for å få i gang en industriell utvikling. Selvsagt har alle disse landene (Kina, Vietnam, Albania, Cuba, Guinea-Bissau osv.) objektive interesser av imperialismens avskaffelse i verdensmåletokk. Men selve begrensningen av sosialismens utviklingsvilkår til nasjoner, skaper samtidig muligheten for en diskrepans mellom den mer langsiktige interessen for sosialisme verden over og den mer kortsiktige som går ut på å forsvare det som allerede er oppnådd, en diskrepans som kan utvikle seg til en motsetning. Det prekerer for HB i hans vurdering av Kinas utenrikspolitikk kommer nettopp til uttrykk i at han benekter at en slik forskjell i det hele eksisterer. Følgelig impliserer et brudd på proletarisk internasjonalisme også et brudd i klasseforholdene i Kina: "Konsekvensen" er at om de kinesiske statsinteresser virkelig står i motsetning til den proletariske internasjonalismen så er det ikke lenger tale om sosialistiske eller proletariske statsinteresser, men det må nødvendigvis være slik at borgerskapet har tatt statsmakten i Kina."

Ut fra en slik forståelse av situasjonen for nasjoner som har brutt med imperialismen og som i sin utenrikspolitikk søker å forsvare sine posisjoner, er det ikke rart at det blir maktpåliggende å vise at utenrikspolitikken er i pakt med proletarisk internasjonalisme. Den minste prinsipielle divergens ville i dette perspektivet være et uttrykk for borgerskapets maktovertagelse. For vår del mener vi denne mulige differensen som et nødvendig forhold så lenge imperialismen ikke er avskaffet i verdensmåletokk og slett ikke som noe nødvendig uttrykk for kapitalistiske klasseinteresser innen en eventuell borgerlig restaurasjon. HB holder fast ved at kinesiske statsinteresser hverken er forskjellige fra eller står i motsetning til, men tvert om er identiske med den proletariske internasjonalismen.

Slik går han utvetydig også god for KKP's analyse av verdenssituasjonen, dvs. supermaktteorien og teorien om "de tre verdener". Til denne siste er det flere ting å anføre. Det er umiddelbart tilslørende å operere

Teng Hsiao-ping

med den 3.verden "som en anti-imperialistisk blokk" slik det bl.a. går fram av Teng Hsiao-pings berømte FN-tale. Denne sekkebetegnelsen omfatter en rekke ulike stater og regioner som ikke kan utgjøre en felles front mot imperialismen. Chile-juntaen støtter kampen mot imperialismen like lite som Iran og Brasil. Tvert om utgjør en rekke av disse regimene brohoder for imperialismens grep over denne delen av verden. Å basere seg på disse statene som allierte i frigjøringskampen mot imperialismen er illusjonspolitikk og opportuniste som for lengst er blitt avslørt og bekjempet av revolusjonære bevegelser i disse landene selv. Nå vil HB kanskje protestere og hevde at han ikke ser mulige allierte i kampen mot imperialismen i disse statene, men utelukkende krefter Kina kan spille på for å splitte imperialismen. (Den 3.verden mot den 2., den 2. mot den 1., osv.) For det første må det slås fast at dette er en betraktning som må stå for HB's egen regning. Distingsjonen mellom den tredje verden som anti-imperialistisk kraft og som anti-2. (og spesielt anti-1.verden-"kraft" er HB's eget produkt. Den finnes ikke i nevnte FN-tale. For det andre er det like tvilsomt om en rekke av disse landene, f.eks. Brasil, Chile, Zaire er regimer imotsetning til supermakten USA, eller mulige støttepunkt i en slik oppsplittingsstrategi imot USA-imperialismen. (Nettopp disse regimene er åpenbar i motsetning til USSR og i en isolasjonspolitikk overfor siste kan en slik strategi fungere effektivt. om den er progressiv er et annet spørsmål).

Men det tredje punktet er det avgjørende og det går på siktepunktet og begrensningene i en slik oppsplittingstaktikk som HB karakteriserer som det marxistiske korrekte og som den spesielle oppgave Kina har som sosialistisk stat av betydning i sin utenrikspolitikk. Spillet på ulike interesser innen det imperialistiske systemet, gjennom diplomati, FN-parlamentering, økonomisk hjelp (jfr. meldingen om støtten til Chile) kan nok dreie støtningen i den imperialistiske aggresjonen utenom Kina, og i en slik forstand "styrke revolusjonens internasjonale reserver", dvs. avverge angrep mot Kina. Men fra dette å postulere konfliktfritt forhold til revolusjonens interesser i form av ulike kjempende revolusjonære bevegelser, er et langt sprang. Men det er jo disse spørsmålene kritikken mot Kinas utenrikspolitikk har dreid seg om. HB "ser" at Kinas analyse er riktig, MPLA både "så" og "merket" at de ikke fikk kinesisk støtte da de trengte det. MIR i Chile "ser" at juntaen får støtte når den trenger det. Frigjøringsbevegelsen i Eritrea og Dhofar "ser" og

merker" at de ikke lenger får støtte. Det er ikke sikkert at disse bevegelsene like konfliktløst som HB finner at Kinas analyse av verdenssituasjonen "daglig bekrefte for øynene på enhver".

En politikk som føres på grunnlag av en analyse som i sin konsekvens finner det mer riktig å spille på ulike regimer og statsdannelser enn å støtte revolusjonære bevegelser, og som framstiller dette som ledd i kampen mot imperialismen - supermaktene - (vi substituerer uttrykkene fordi KKP selv ikke gjør klare sondringer mellom disse, det er nettopp et av ankepunktene) må nødvendigvis tvinges inn i en situasjon hvor det må velges ett av to - støtte til reaksjonære regimer eller støtte til revolusjonære bevegelser. Kina har i løpet av de siste årene mer markert valgt det første ved skjæringspunkter. Hvor det er konflikt, ser HB harmoni. Eller gjør han ikke det? Kanskje han mener at hva som er konfliktfylt i delen er harmonisk i et helhetlig perspektiv, slik at det konfliktfylte bare tilsynelatende er konfliktfylt, rivninger som vil løses opp under "generallinjens" synsvinkel? I så fall er han på rask veg til å nærme seg tolkningen av proletarisk internasjonalisme slik vi kjenner den fra Stalins uttalelser i mellomkrigstiden, hvor internasjonalisme og støtte til Sovjetunionen apriori var identisk. Å gå med på KKP's analyse og generallinje er i virkeligheten å underlegge seg en politikk som på ingen måte faller sammen med proletariatets kamp hverken på kort eller lang sikt. KUL/KA har ikke fulgt andre maoist-grupperingers eksempler ved å gjøre konkrete utenrikspolitiske utkjør fra Kinas side til sin konkrete linje (jfr. KPD(m-l) og Humanite Rouges støtte til militær opprustning i Vest-Europa), men dette står egentlig i motsetning til en støtte til samme politikk. Bare så lenge denne motsetningen (som HB bortforklarer ved å snakke om to nivåer i kampen) ikke får praktiske følger er det mulig å opprettholde en slik støtte til Kinas generallinje uten å adoptere dens konkrete utslag som grunnlag for egen politikk. Langt mindre kan vi som HB optimistisk håper, få noen glede av å høste "den kinesiske utenrikspolitikkens frukter" (min ut. h) i proletariatets klassekamp i Norge" dersom den nåværende linje varer ved. Med masskræringen av befolkningen i Angola i mente, hvor hvite leiesoldater i samband med FNLA og Mobutus Zaire klynget opp frigjøringskjempere som sivile, minnes vi snarere en bitter blues fra 30-årene: "Strange fruits."

Jo S

Formålet med denne artikkelen er ikke å gi noen omfattende drøfting av karakteren av Sovjets økonomi, men bare kort å ta opp signaturen KEA's selvmotsigelser og skjødelsebegrepsbruk i hans artikkel i Gnisten nr. 2 1976 (forrige nummer)

Før vi gjør det, blir det imidlertid nødvendig å demotivere KEA's påstand om at KUL skulle ha den oppfatning at Russland i 1917 ikke var et imperialistisk land. KUL har på dette punktet aldri følt noe behov for å revidere Lenin, selv om en formulering i Gnisten nr. 3 1975 med rimelighet kan tolkes i en slik retning (ved at forfatteren - antagelig uten h oldbar grunn - tenker seg at Russland inngår i den imperialistiske kjeden, uten at landets kapitalisme har nådd det monopolistiske stadium). Videre blir det nødvendig å slå fast at KEA's oppfatning av at det ennå ikke har skjedd noen sosialistisk revolusjon og at det i Sovjet aldri har eksistert en arbeiderstat, er en privat oppfatning som han innen KUL er alene om. Det samme gjelder hans karakterisering av Kina som statskapitalistisk. KEA's konklusjon angående karakteren av Sovjets økonomi, nemlig at denne ikke representerer "en enkelt "arbeiderstats" degenerasjon, men en allment problem i overgangen fra kapitalisme til sosialisme under imperialismens karakteristiske ulike utvikling". får han også til indirekte til å si at Sovjet og Kina er samfunn av prinsipielt samme type. Også en slik oppfatning er han innen KUL alene om.

At KEA trekker slutninger av denne art, henger nøye sammen med hans økonomistiske tankegang omkring de såkalte "overgangsproblemer". Prøven på om det f.eks. i Sovjet etter revolusjonen i 1917 eksisterte en arbeiderstat, kan ikke avgjøres ut fra en analyse av den økonomiske basis, men om hvilken klasse som behersket statsmakten, og det nytter her ikke alene å peke på eventuelle mangler ved det proletære demokrati for å si at bolshevikene ikke utøvde proletariatets diktatur. Samme underverdning av overbygningens rolle gjør seg gjeldende i hans vurdering av Kina.

Vi skal så gå over til KEA's selvmotsigelser. Han hevder at "Stalins revolusjon" innførte - så å si over natten - en ny produksjonsmåte i Sovjet som han gir etiketten "prosesserende bruksverdiproduksjon". (At han tillegger Sandemose å operere med det samme begrep som definisjon på kommunismen, er noe han har grepet ut av luften, det finnes ingen steder på trykk i KUL's eller KA's skrifter. En bruksverdiproduksjon som for øvrig er "prosesserende", kan selvsagt ikke være noe annet enn verdiproduksjon hvis ordet "prosess" i det hele tatt skal ha en mening.)

Denne produksjonsmåten skiller seg ifølge KEA fra kapitalismen ved at den kan ekspandere uavhengig av kapitalens skranker og uten å gå i krise. (er KEA virkelig av den oppfatning at Sovjets økonomi i dag ikke er i krise?) og for å forstå denne økonomiens særdrag, må en derfor ty til helt andre begreper enn de Marx utviklet i analysen av kapitalen. En kan ifølge KEA ikke bruke ordet "kapitalisme" om "en økonomi der alle kapitalens særdrag er opphevet" (Men alle kapitalens særdrag er ikke opphevet før ved terskelen til kommunismen!) Likevel heter det at annet sted i teksten: "Når alt kommer til alt kan spørsmålet bare avklares

gjennom empiriske studier av produksjonen i Sovjet. Denne produksjonen har utvilsomt en rekke karakteristika som vi har vært vant til (!) å assosiere med kapitalisme. Der eksisterer et marked for matvarer (men var ikke alle kapitalens særdrag opphevet?) men også mellom industribedrifter råder markedslignende forhold". (Uthevet av oss.) KEA's "prosesserende bruksverdiproduksjon" begynner allerede her å ha vanskeligheter med sin troverdighet. Også han selv ser her ut til å ha større tro på "prosessen" enn på bruksverdien. Når det slik KEA korrekt framhever - eksisterer marked på matvarer, er arbeidskraften allerede et godt stykke på vei en vare, spesielt i Sovjet, hvor en betydelig del av arbeiderklassens inntekter går med til kjøp av nettopp matvarer.

Når så KEA videre innrømmer at arbeiderklassen er uten politisk makt og dermed ikke kan gjøre sin behov gjeldende overfor de økonomisk bestemte instanser betyr det at arbeidskraften er vare og at det dermed hersker allmenn vareproduksjon.

KEA gir selv et ytterligere godt argument for at Sovjets økonomi er noe helt annet enn bruksverdiproduksjon. I artikkelens siste avsnitt heter det: "Det vi trenger er naturligvis en reanalyse av den indre mekanikk i Sovjet-økonomien..." Men en produksjon dominert av produksjon av bruksverdier, har ingen slik "indre mekanikk". I 1. bind av "Kapitalen", (kap. 8, s. 150 i Pax-utgaven) sier Marx følgende: "Det er ikke kapitalen som har oppfunnet merarbeidet... Det er imidlertid klart at i en økonomisk samfunnsformasjon hvor ikke bytteverdien, men produktets bruksverdi er dominerende, vil merarbeidet være begrenset av en mindre eller større krets av behov, men der vil det ikke ut fra selve produksjonens karakter oppstå et grenseløst behov for merarbeid". I et bruksverdiproducerende klassesamfunn vil merarbeidets størrelse være begrenset av herskerklassens behov, noe også KEA innrømmer: "I Sovjet... er bedriftens levedyktighet bestemt av dens nytte for den herskende byråkratklasse". Men her ser vi at KEA nok en gang har slått seg på munnen. Når størrelsen av merarbeidet på denne måten er begrenset, har ikke økonomien noen slik "indre mekanikk", men vil være bestemt av "rasjonelle" beslutninger, og den tross alt betydelige veksten i den sovjetiske økonomien er bevis nok for at ikke herskerklassens behov er dens drivende motor.

Dagens USSR - kø til konsumvarene.

"I Sovjet", sier KEA, "konkurrerer ikke enkeltkapitaler". "der er derfor ikke kapitalisme... Selve kapitalforholdet, kapitalismens dynamiske drivfjær er opphevet." Men som vi har påvist holder han selv fast på at det finnes en "indre dynamikk" i Sovjet-økonomien. Og her kommer han til sitt store glansnummer: Han spør seg selv: "...kan man tenke seg en slik prosesserende bruksverdiproduksjon i et land der proletariatet ikke er den herskende klasse?" (Ettersom prosesserende bruksverdiproduksjon er hans eller (Mattick's?) definisjon av kommunismen, ville en vel da også kunne innføre kommunismen uten å ha den sendrektige arbeiderklassen å slepe på?) Om en slik tenkt mulighet skal være noe annet enn en ren hallusinasjon, må det eksistere reelle betingelser for at så kan skje. Og da må en ut fra analysen av den kapitalistiske produksjonsmåten kunne påvise at det innen denne eksisterer en sosial kraft, en klasse e.l. som har objektive interesser av å avskaffe kapitalforholdet og vareproduksjonen - uten samtidig å ha interesse av å avskaffe lønnsarbeidet. Marx, Engels, Lenin samt Mao-tse-tung har ikke funnet andre klasser enn arbeiderklassen som vil kunne være i stand til å avskaffe kapitalforholdet. Så vidt vi kan se, har da verken KEA eller andre levert noen som helst alternativ analyse av kapitalismen som kan sannsynliggjøre en annen mulighet. Riktignok utnevner KEA flere kandidater som angivelig skal være skikket til en slik oppgave: Ikke bare det radikale borgerskap (MFA i Portugal), men også et konservativt egyptisk borgerskap (Sadat) og den småborg-erlige perurianske militær-juntaen har ifølge KEA denne historiske sjan-

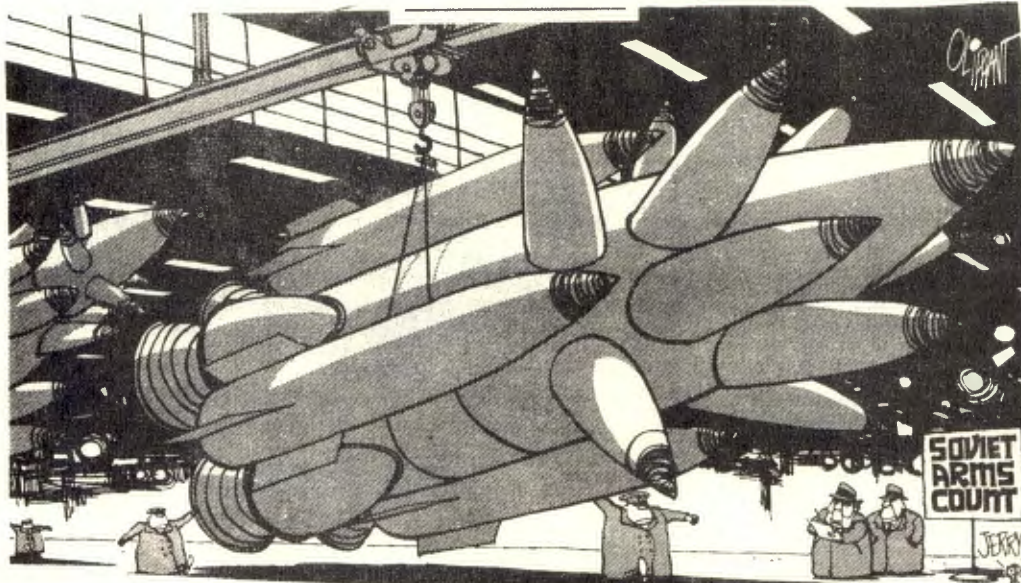
sen. Det revolusjonære statsborgerskap som kan avskaffe kapitalforholdet, må vel være en oppdagelse av verdenshistorisk betydning. KEA's revolusjonære statsborgerskap er til overmål økonomisk sett mer revolusjonært enn arbeiderklassen: Proleta En politikk som føres på grunnlag sikerné uten videre i stand til å avskaffe kapitalforholdet og verdiproduksjonen, men trenger en langvarig overgangsperiode - sosialismen - for den kan klare dette. (Den sovjet-russiske produksjonsmåten ble som nevnt før ifølge KEA nærmest innført over natten.)

Vi føler oss ennå lite overbevist om nødvendigheten av å revidere klassikerne i synet på arbeiderklassen som eneste revolusjonære klasse og foretrekker derfor inntil videre å leve som dogmatikere.

Hva er det som ligger til grunn for disse dristige artighetene fra KEA's side? Åpenbart det at han ikke vet hva et kapitalforhold er, noe som forøvrig ikke er særlig overraskende, ettersom han også - slik vi har vist - er uvitende om hva bruksverdiproduksjon er.

Vi har allerede sitert hans grunn-givelse for at Sovjet ikke er kapitalistisk: "I Sovjet konkurrerer ikke enkeltkapitaler, der er derfor ikke kapitalisme!" En slik overflatisk bestemmelse av kapitalbegrepet til sirkulasjons-sfæren - til forhold mellom enkeltkapitaler - får KEA til å identifisere avskaffelsen av kapitalforholdet med opphevelsen av markedsmekanismens "normale" (vestlige) funksjonsmåte til fordel for en statlig byråkratisk regulering av sirkulasjonen. Men en bestemmelse av kapitalforholdet som ikke trekker inn forholdet mellom

Forts. neste side

økonomismen...

umiddelbare produsenter og arbeidsvilkårene, er og blir en flau vits. KEA gjør seg lystig over TW's "lille kapitalbegrep", som han oppfatter er så tomt at det gir rom for hel-skrudde saltomotaler."

Vi ser oss derfor nødt til å bringe et sitat der Marx definerer dette "lille kapitalbegrep". "Det er dette skillet mellom arbeidsvilkår på den ene side og produsenter på den annen side som utgjør kapitalens begrep, et skille som begynner med den opprinnelige akkumulasjon og konsentrasjon og så til slutt i sentraliseringen av allerede eksisterende kapitaler på få hender og avkapitaliseringen (den nye form for ekspropriasjon) av de mange" (Kapitalen 3 Pax-utvalg 7 s. 67.) Skal en bestemme hvilken produksjonsmåte som hersker i Sovjet, er en nødt til å ta utgangspunkt i en så abstrakt bestemmelse av hva et kapitalforhold er. Om KEA hadde hatt kjennskap til dette "lille" og "tomme" kapitalbegrep, ville han også ha kunnet spare seg for den ørkenvandring til Egypt han foretar og som topper seg i en pyramidal avsløring av hans uvitenhet om forskjellen på abstrakt og konkret arbeid. (En egyptisk pyramide er en bruksverdi og slaven er nettopp ikke ekspropriert fra produksjonsvilkårene, slik lønnsarbeideren er det, men er et tilbehør til arbeidsmidlene.)

Vi har ovenfor påvist det absurde i å hevde at Sovjets økonomi er bruksverdiproduksjon. (Dette ville ikke engang uten videre være dekkende betegnelse for Kinas økonomi.) Den "indre mekanikken" KEA har merket seg eksisterer, er ingenting annet enn akkumulasjonsdriften. Og når de arbeidende massene ikke har anledning til å gjøre sine behov gjeldende, hva er da den såkalte "planen" annet enn en erstatning for markedet, et skjult marked som fyller de samme klassefunksjoner som ethvert marked har i å distribuere arbeidsproduktene i forhold til den distribusjon av produksjonsmidler som på forhånd foreligger. I det hele tatt er eksistensen av en arbeiderklasse (som jo forutsetter at det eksisterer et borgerskap) som er politisk umyndiggjort, et langt sikrere kriterium på at produksjonsmåten er kapitalistisk enn at markedet fungerer "normalt" eller "fritt".

POLITISKE KONSEKVENSER

KEA vurderer altså Sovjet-økonomien som representant for en post-kapitalistisk produksjonsmåte, dvs. en produksjonsmåte som er mer progressiv enn kapitalismen. Han tar i sin artikkel ikke opp spørsmålet om hvordan kommunistene skal stille seg til eventuell konflikt mellom Sovjet og den ubestridt imperialistiske verden. Trotskistene har ut fra

sin analyse - som i likhet med KEA hevder at Sovjet er post-kapitalistisk - helt logisk trukket den konsekvens at en må forsvare Sovjet mot imperialismen.

Dette spørsmålet behandles imidlertid av signatøren NPH i hans kritikk av Kinas utenrikspolitikk. NPH avviser tanken om at Sovjets krigsopprustning skulle ha sammenheng med landets kapitalistiske og imperialistiske karakter. På tross av dette presterer han å si følgende:

"Men vi kan allerede avvise SV's lefling med Sovjet-unionen og også den linja trotskistene står for, nemlig å støtte Sovjet i en konfrontasjon med USA." Hvis det imidlertid skal være en sammenheng mellom økonomisk analyse og politisk konklusjon, noe NPH ikke synes å bekymre seg noe større om, sier det seg selv at kommunistene må forsvare Sovjet i en slik eventuell konfrontasjon med USA. Et slikt standpunkt ville ut fra nevnte analyse være like selvfølgelig som å gi støtte til borgerskapet i dets kamp mot feudalismen. J.L.

trusselen...

Den eneste måte å substansialisere denne analyse på, er derfor å forklare hva som er den i siste instans grunnleggende overensstemmelsen i formuleringen av objektive klasseinteresser mellom KA/KUL, NKP og AKP. Og når et slikt grunnlag mangler blir i realiteten påstanden at det skulle dreie seg om en identisk positiv stillingtagen til et "Stalin-spørsmål" i KA og AKP ganske enkelt meningsløst, fordi den helhet av politiske analyser og grunnleggende teorier som en oppfatning på dette punkt eksisterer innenfor, aldri har eksistert. Dermed vil påstanden om en felles stillingtagen ganske enkelt oppløse seg i intet.

Denne innholdsmessige tomhet i selve begrepet, at stalinisme slik det her brukes ikke kan fastlegge noe felles, har enavgjørende parallell i metodologien i analysene. På tross av forsikringer om det motsatte, makter ikke forfatterne av "Stalinismen" og senere stadige avskrivere å skrive annet enn en idehistorie og det en tvilsom sådan. Stalinismen påstås primært som en tradisjon som, for midlet gjennom eller som identisk med en annen tradisjon, den såkalte Komintern-tradisjon, oppsto i Sovjet, som forhold av utviklingen innen SUKP og som så spredte seg, som ble liggende som en dødhånd, en mare over hele den vesteuropeiske arbeiderbevegelse.

Nå er det ganske uforståelig at de vest-europeiske kommunistpartiers utvikling i hovedsak, iselve nøkkelen til sin revisjonistiske utvikling eller befestelsen av denne, skulle bestemmes primært ut fra forholdet til det russiske og ikke ut fra utviklingen av selve samfunnsformasjonene i Vest-Europa. Det som forblir uforklarlig er, gitt oppståelsen av en bestemt praxis i SUKP, at denne blir spredt og uten videre slår igjennom. Man forklarer ikke hvilke forhold som gjorde at en slik tradisjon kan bli en del av den vest-europeiske bevegelse og har man ikke forklart dette, faller teorien om en slik tradisjon vekk. Et klassisk eksempel på en slik politisk og metodologisk høneblindhet er

følgende: "Den internasjonale kommunistiske bevegelsen har i lengre tid befunnet seg i en krise. De ytre fremtredelsesformene som denne krisen har antatt er relativt kjente: Sovjet-Kina-konflikten, striden mellom "broderpartiene", ideologisk og organisatorisk forfall og sammenbrudd, dannelsen av nye "maoistiske" partier osv.

Såvel innenfor som utenfor den kommunistiske tradisjon har det manglet en adekvat forståelse av årsaken til disse oppløsningstendensene. Man har henvist til fremveksten av et sosialdemokratisk arbeideraristokrati, til etterkrigstidens høykonjunkturer og til anti-kommunistisk hets. Det er imidlertid tvilsomt om slike ytre omstendigheter i og for seg kan bryte ned et leninistisk parti. Derfor er det absolutt nødvendig å gå inn på de indre forutsetningene (organisasjon og teori) om man skal forstå disse partiens utvikling. Høyredreiningen på 40- og 50-tallet synes å ha sine viktigste indre forutsetninger i d et system av teori og organisasjon som vokste fram i SUKP(b) og Komintern i de vanskelige årene etter oktoberrevolusjonen" ("Stalinismen" side 161)

Ved gjennomlesning av denne form for politisk idehistorie føler man seg hensatt til viktoriatidens sosialantropologi fra århundreskiftet,

den såkalte diffusjonisme. Oppfinnelser og institusjoner som hjulet, ilden, demokratisk sentralisme og steinøksa vandrer fra den ene stamme til den andre uten at det gjøres noe forsøk på å forklare at de kan vandre og bli opptatt og anvendt slik de faktisk ble. Å henvise slik det gjøres til innflytelse fra SUKP under Stalins ledelse som grunnlag for reformisme er ganske enkelt å ikke forklare noe i det hele tatt. Vi for vår del mener at en korrekt revolusjonsstrategi og taktikk i dag ikke kan blindt overføres fra noen tidligere periode, men er noe som må utvikles i dag. Men i tillegg kan vi slå fast at den såkalte stalinisme-kritiske virksomhet innen norsk politikk ikke har vært i stand til å forstå hverken det innholdsmessige i begrepet om stalinisme, eller metodologisk i anvendelse av stalinismebegrepet som en ødeleggende tradisjon, å utforme en teoretisk forståelse som kan hjelpe i teoretiske eller praktiske spørsmål. Derimot har vi sett hvordan denne kritikken ved sin konsentrasjon om et uklart praksis-begrep på det organisatoriske plan, har ført oppmerksomheten bort fra klasseanalysen av de politiske grupperinger i Norge. Slik er begrepene selvsagt

funksjonelle som all ideologi, de tjener en tilslørende effekt hos de som har bruk for et røykteppe.

KOMMUNISTISK UNIVERSITETSLAG

- Bergen: Postboks 29
5014 Universitetet,
Bergen
- Oslo: Postboks 3815
Ullevål Hageby, Oslo8
- Tromsø: c/o Finn R. Johannesen
Strandgt. 5-7b,
9000 Tromsø
- Trondheim: Ingmunn Eidskrem
Singsakerbakken 13,
7000 Trondheim.

LES OGSÅ
RØDEFANE

Teoretisk tidsskrift for
KOMMUNISTISK ARBEIDERFORBUND

Postboks 2863, Kampen Oslo 5